

KONCEPCIA PRE IMPLEMENTÁCIU NÁSTROJA NA ZDIEĽANIE SLOVENSKÝCH SKÚSENOSTÍ A EXPERTÍZY – SHARING SLOVAK EXPERTISE (SSE)

1. Úvod

Nástroj na zdieľanie slovenských skúseností a expertízy – Sharing Slovak Expertise (SSE) je pokračovateľom Centra na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem (CETIR). SSE nadväzuje na sedem rokov odovzdávania skúseností z integrácie do európskych a severoatlantických štruktúr a z transformačného procesu prostredníctvom CETIR. Vyhodnotenie fungovania nástroja SSE je súčasťou každoročnej Správy o oficiálnej rozvojovej spolupráci SR predkladanej Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVEZ SR).

V súlade so zahraničnopolitickými prioritami SR, SSE reaguje na nové výzvy v oblasti bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR. V dôsledku napredovania krajín juhovýchodnej Európy v integračnom procese môže v strednodobom hľadisku poklesnúť záujem o využívanie nástrojov SR pre zdieľanie transformačných skúseností. SSE sa preto zameriava na identifikáciu a využitie komparatívnych výhod SR, ktoré sa opierajú o skúsenosti z kontinuálnych reforiem s cieľom zefektívňovania verejnej správy, verejných financií a služieb štátu, zvyšovania prosperity a občianskej participácie, ako aj budovania odolnosti spoločnosti voči globálnym výzvam. SSE ďalej reaguje na prirodzený vývoj – výmenu generácie štátnej a verejnej správy z obdobia transformácie a euroatlantickej integrácie, ako aj na nadobudnutie expertízy SR v rôznych oblastiach správy vecí verejných, ako aj na rastúce možnosti i ambície SR v oblasti rozvojovej spolupráce.

SSE je definovaný ako samostatný nástroj bilaterálnej rozvojovej spolupráce, no využíva sa aj ako podpora pre ďalšie nástroje zadefinované v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR. V záujme lepšej identifikácie vystupuje SSE pod jednotným novým logom¹. SSE prispieva k multiplikácii prebiehajúcich aktivít, t.z. kde to bude možné, aktivity SSE sa budú napájať na existujúcu rozvojovú spoluprácu a naopak, rozvojová spolupráca bude nadväzovať na úspešné aktivity SSE.

Primárnym zámerom SSE je podporovať partnerské krajiny pri napĺňaní cieľov udržateľného rozvoja² (SDGs). SR prostredníctvom SSE ponúka a odovzdáva odborné znalosti, skúsenosti a odporúčania z úspešných reforiem správy vecí verejných v rôznych oblastiach, kde má komparatívne výhody. SSE zároveň prispieva k budovaniu personálnych kapacít štátnej a verejnej správy a územnej samosprávy v partnerských krajinách a k ich pripravenosti využívať programy EÚ. Na rozdiel od CETIR, do aktivít SSE sa môže zapájať širší okruh predstaviteľov, orgánov a inštitúcií štátnej a verejnej správy, ako aj územnej samosprávy. V odôvodnených prípadoch je možné zapojiť do aktivít SSE aj mimovládne organizácie, akademickú obec, súkromný sektor a iné subjekty zo SR a iných krajín.

¹ V súlade s Uznesením vlády SR č. 52 zo 17.02.2016 k materiálu Značka Slovensko: jednotná vizuálna identita štátnej správy, koherencia vládnych politík a potreba systémového riešenia jednotnej prezentácie SR v budúcnosti.

² Rezolúcia VZ OSN A/RES/70/1 zo dňa 25. septembra 2015.

Ambíciou SSE je etablovanie partnerstiev s expertmi naprieč štátnou správou, verejnou správou, územnou samosprávou a – kde to bude vhodné – aj mimovládny, akademickým a súkromným sektorom. Preto je mimoriadne dôležitá koordinovaná spolupráca MZVEZ SR a SAMRS s relevantnými nositeľmi expertíz. Zásadný význam má angažovanosť a iniciatívny prístup zastupiteľských úradov SR v zahraničí (ZÚ SR).

Teritoriálne sa SSE zameriava na krajiny a teritória definované v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR. V opodstatnených prípadoch je nástroj možné použiť aj v ďalších rozvojových krajinách zo zoznamu DAC/OECD³, v ktorých má SR svoj zastupiteľský úrad. Prioritnými oblasťami pre nástroj SSE sú regióny západného Balkánu a Východného partnerstva EÚ.

Zodpovednosť za koordináciu implementácie SSE nesie Riadiaci výbor, ktorý sa zriaďuje rozhodnutím ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Riadiaci výbor schvaľuje Manuál SSE, ktorý stanoví pravidlá pre navrhovanie, schvaľovanie, prípravu, realizáciu a vyhodnotenie aktivít SSE tak, aby sa uľahčila práca ZÚ SR.

³ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/daclist.htm>

2. Základné informácie a pojmy

Názov	Nástroj na zdieľanie slovenských skúseností a expertízy Sharing Slovak Expertise (SSE)
Logo	
Partnerské krajiny	Krajiny podľa aktuálnej Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR V opodstatnených prípadoch aj ďalšie krajiny zo zoznamu Výboru pre rozvojovú pomoc v rámci Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj DAC/OECD, v ktorých má SR zastupiteľský úrad Prioritné regióny: regióny západného Balkánu a Východného partnerstva EÚ
Predpokladané trvanie	na dobu neurčitú
Rozpočet	Samostatná položka rozpočtového podprogramu 05T0A – ODA alokácia pre MZVEZ SR na príslušný rozpočtový rok
Dozorujúca inštitúcia	MZVEZ SR
Implementačná agentúra	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS)

3. Organizačná štruktúra a základné pojmy

Oprávnení účastníci aktivít SSE sú predstavitelia, orgány a inštitúcie štátnej a verejnej správy, územnej samosprávy a v opodstatnených prípadoch aj mimovládne organizácie, akademická obec, súkromný sektor a iné subjekty zo SR a iných krajín.

Štatút Riadiaceho výboru SSE sa vydáva rozhodnutím ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Štatút upravuje postavenie, pôsobnosť, zloženie, úlohy a činnosť Riadiaceho výboru.

Riadiaci výbor SSE sa zriaďuje podľa Štatútu SSE. Riadiaci výbor má rozhodovaciu, koordinačnú, konzultatívnu a kontrolnú právomoc v oblastiach a v rozsahu pôsobenia vymedzených predmetom svojej činnosti.

Kontaktný bod SSE poskytuje podporu príslušným ZÚ SR a logisticky a finančne zabezpečuje realizáciu schválených aktivít SSE.

Tajomník Riadiaceho výboru SSE – je zároveň kontaktným bodom SSE v rámci SAMRS. Jeho úlohy sú definované v Štatúte SSE.

Kontaktná osoba na rezortoch - je pracovník rezortu alebo inej inštitúcie SR, ktorý poskytuje súčinnosť ZÚ SR a SAMRS pri identifikácii expertízy a oprávnených účastníkov vo svojom rezorte/inštitúcii. Databázu kontaktných osôb na rezortoch vedie kontaktný bod SSE.

Databáza Slovak Expertise Locator - databáza slovenských expertov, ktorú priebežne dopĺňa a aktualizuje kontaktný bod SSE.

Aktivita SSE môže mať formu študijnej návštevy v SR, vyslania slovenských expertov do partnerskej krajiny, stáže v SR alebo odborného podujatia (okruhly stôl, seminár, workshop). Aktivitu a jej rozpočet schvaľuje Riadiaci výbor.

Manuál SSE každoročne pripravuje SAMRS v súčinnosti s Odborom rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci na MZVEZ SR (ORPO) pre potreby ZÚ SR. Manuál stanoví pravidlá pre navrhovanie, schvaľovanie, prípravu, realizáciu a vyhodnotenie aktivít SSE.

4. Typy aktivít ich geografické a sektorové zameranie

Geografické a sektorové zameranie aktivít SSE sa riadi zahraničnopolitickými prioritami SR a Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR. Prioritnými oblasťami pre nástroj SSE sú regióny Východného partnerstva a západného Balkánu. SSE zahŕňa štyri typy aktivít:

I. Študijné návštevy v SR

SSE umožňuje realizovať študijné návštevy predstaviteľov štátnej a verejnej správy, územnej samosprávy a v odôvodnených prípadoch mimovládnych organizácií a akademickej obce z partnerských krajín v SR. Počet návštevníkov je maximálne šesť z jednej, prípadne z dvoch krajín, v opodstatnených prípadoch a po schválení Riadiacim výborom SSE aj viac.

II. Vysielanie expertov do zahraničia

V rámci SSE sú vysielaní experti zo SR, ktorí poskytujú svoje vedomosti, skúsenosti a odporúčania priamo v partnerských krajinách maximálne počas 10 dní, vrátane cesty tam a späť, v opodstatnených prípadoch a po schválení Riadiacim výborom SSE aj dlhšie. Pri vysielaní sa uplatňujú zákonom dané limity preplácaných cestovných náhrad v súlade s platnou legislatívou SR.

III. Stáže v SR

SSE umožňuje realizovať stáže zahraničných diplomatov, predstaviteľov štátnej a verejnej správy a územnej samosprávy partnerských krajín v SR. Maximálna dĺžka stáže je 4 týždne, v opodstatnených prípadoch a po schválení Riadiacim výborom aj dlhšie.

IV. Odborné podujatie

V rámci SSE je možné podieľať sa logisticky na spoluorganizovaní odborných podujatí (napr. konferencie, okrúhle stoly, workshopy) v súlade so sektorovým zameraním SSE.

5. Pravidlá a postup pri schvaľovaní a realizácii aktivít SSE

Pre úspešnosť programu SSE je mimoriadne dôležitá súčinnosť MZVEZ SR, SAMRS a ZÚ SR s ďalšími rezortmi a ostatnými orgánmi štátnej a verejnej správy a územnej samosprávy, mimovládnyimi organizáciami a súkromným sektorom a prípadne ďalšími subjektmi, ktorí poskytujú požadované skúsenosti.

Za riadenie SSE zodpovedá Riadiaci výbor v zmysle platného Štatútu.

SAMRS pri identifikovaní a realizácii schválených aktivít zabezpečuje administratívnu, logistickú a finančnú podporu prostredníctvom kontaktného bodu SSE.

Pravidlá a postup pri príprave, realizácii a hodnotení aktivít SSE pre potreby ZÚ SR každoročne aktualizuje SAMRS v spolupráci s ORPO vo formáte Manuálu SSE, ktorý je prílohou inštrukčného listu ORPO pre ZÚ. Súčasťou Manuálu sú aj všetky potrebné žiadosti a tlačivá.

5.1. Príprava a schvaľovanie aktivít SSE

- a) Kľúčovú úlohu pri plánovaní aktivít SSE zohrávajú ZÚ SR, ktoré iniciujú a predkladajú jednotlivé návrhy a tiež navrhujú účastníkov aktivít z partnerských krajín.

ZÚ SR identifikuje a konzultuje potreby subjektov v partnerskej krajine, vychádzajúc pritom zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR a potrieb danej krajiny. Zohľadňuje tiež minulé rozvojové aktivity SR tak, aby zrealizované projekty nezostávali izolované.

- b) ZÚ SR cez relevantné kontaktné osoby na rezortoch a v súčinnosti s kontaktným bodom SSE preverí možnosti a dostupnosť ľudských a finančných zdrojov na zdieľanie skúseností v SR. Oficiálnu ponuku na spoluprácu zasiela ZÚ SR listom vedúceho ZÚ SR na predstaviteľa príslušnej inštitúcie v SR.
- c) ZÚ SR následne zašle kontaktnému bodu SSE príslušné tlačivo Žiadosť o aktivitu SSE. Žiadosť sa vyplňa v slovenskom jazyku, ďalšie informácie a prílohy môžu byť aj v anglickom jazyku. Termíny na doručovanie žiadostí zasiela každoročne ORPO v inštrukčnom liste pre ZÚ SR.
- d) Kontaktný bod SSE posúdi každú žiadosť po formálnej aj obsahovej stránke a pripraví predbežný rozpočet na aktivitu. Pri plánovanom vyslaní slovenských expertov do zahraničia požiada ZÚ SR v danej krajine o súčinnosť. Z pozície tajomníka Riadiaceho výboru predloží tieto návrhy na schválenie členom Riadiaceho výboru spolu s vyjadrením o dostupnosti finančných prostriedkov na realizáciu príslušnej aktivity.
- e) Riadiaci výbor posúdi súlad navrhovanej aktivity so zahraničnopolitickými a rozvojovými prioritami a v súlade so Štatútom schváli/neschváli danú aktivitu. Informáciu o schválení aktivity zasiela tajomník písomne všetkým členom Riadiaceho výboru a príslušnému ZÚ SR.

5.2 Realizácia aktivít SSE

- a) **Prípravná fáza:** Kontaktný bod SSE nadviaže na komunikáciu ZÚ SR s vybranými subjektmi a v súčinnosti s nimi dohodne vhodný termín na realizáciu aktivity v závislosti od časových a personálnych možností slovenskej strany. Následne informuje všetkých navrhovaných účastníkov o termíne realizácie. Program aktivity SSE, v závislosti od typu aktivity, pripravuje kontaktný bod SSE v súčinnosti s relevantnými subjektmi.
- b) **Realizačná fáza:** Realizácia študijných návštev v SR je v kompetencii kontaktného bodu SSE, ktorý delegáciu sprevádza počas celého odborného programu. V prípade stáží

a odborných podujatí v SR je garantom príslušný odbor MZVEZ SR alebo iného rezortu. V prípade vyslania expertov do partnerskej krajiny poskytne potrebnú súčinnosť príslušný ZÚ SR.

- c) **Hodnotenie:** Hodnotenie prebieha ako neoddeliteľná súčasť aktivity prostredníctvom štandardizovaných hodnotiacich hárkov, ktoré odovzdávajú účastníci aktivít kontaktnému bodu SSE. Na základe týchto hodnotení a tiež vlastných postrehov vypracuje v prípade študijných návštev, stáží a odborných podujatí v SR Záverečnú správu kontaktný bod SSE. V prípade vyslania slovenských expertov do partnerskej krajiny vypracuje Záverečnú správu ZÚ SR, a to na základe správ expertov, správy prijímajúcej inštitúcie a vlastných hodnotení. ZÚ pošle záverečnú správu kontaktnému bodu SSE, ktorý ju následne predkladá Riadiacemu výboru.

6. Financovanie a oprávnenosť výdavkov

Aktivity SSE sú financované z Programu oficiálnej rozvojovej spolupráce MZVEZ SR (05T0A) a výška rozpočtu je stanovená v Zameraní bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR na príslušný rok, ktoré schvaľuje vláda SR. Oprávnenosť výdavkov sa posudzuje podľa platnej legislatívy a Manuálu SSE.

7. Hodnotenie a udržateľnosť

Nástroj SSE je vyhodnocovaný raz ročne ako súčasť Výročnej Správy SAMRS a Správy o oficiálnej rozvojovej spolupráci SR za predchádzajúci rok, ktorú schvaľuje vláda SR.